

Oslo, 31. mai 1944.

Direktör L. Friderich, dr. sc.
Lausanne/Schweiz.

2 rue du Midi.

114155

Vedr. Salg av Deres aksjer til Norsk Hydro.

Den 3. Mars 1941 da jeg talte med generaldirektör Aubert om en eventuell deltagelse i PEA ble der stillet krav om kjøp av en aksjemajoritet; se mitt brev av 19/5.41. Dette krav kunne kun oppfylles med tilsetning av SKK-aksjer. Herr Aubert erklarte, at han ville komme tilbake til mitt forslag, saa snart han hadde faat ett tilbud paa SKK-aksjene. Herom ville han oppta forhandlinger med SKK. Han uttalte, at han unner ingen omstændighet ville delta i PEA saa lenge herr Kjölseth og SKK disponerte over aksjemajoriteten. Med dem hadde han gjort for daarlige erfaringer.

Först den 15. Juli 1941 kom jeg igjen i forbindelse med Norsk Hydro, da jeg ble oppringt i telefonen av generaldirektör Eriksen - herr Aubert var i mellomtiden traatt tilbake. Unner henvisning til min samtale med herr Aubert den 3. Mars oppfordret han meg til aa telegrafere til Dem om en prisnotering for Deres aksjer i PEA. Samtidig meddelte han meg - som jeg skrev til Dem i mitt brev av 15.7. - at han hadde faa tt ett tilbud paa SKK-aksjene.

Den 3. April 1941 avholdtes generalforsamling i PEA, der Ellefsen ble valgt til Deres varamann. I det etterfølgende styremöte forlangte herr Strand aa bli valgt til formann etter herr Kjölseth. Da herr Strand's fientlige innstilling til PEA allerede var kjendt, forlangtes unner henvisning til overenskomsten av 1920 mellem Meteor og SKK at jeg som nöitral skulle overta stillingen som formann. Vi var 2 mot 2. Unner de derpaa fölgende forhandlinger fremla herr Strand ett Promemoria, som lyder:

"Porsgrunn 4/4.1941.

" Kraftselskapets begrunnelse for aa gaa til innkjöp av "aksjemajoriteten i PEA var aa sikre seg avsetning for sine ledige "kraftmengder, som det er uttrykt i de opprettede kraftleiekontrakter. Dette er kommet klart til uttrykk i innstillingen om kjøpet "og har vært et hovedpunkt i kraftselskapets politikk gjennom alle "aar. Med ansvar overfor sine distrikter kan kraftselskapets styre "heller ikke nu gaa med paa ordninger som kunne kullkaste eller "forringe verdien av disse forutsetninger.

" Man er inidlertid oppmerksom paa at fabrikken paa grunn

"av den store vekst den har unnergaatt ønsker aa sikre sig et
 "større kvantum absolutt prima kraft enn tidligere kraftleie-
 "kontrakter forutsetter. Kraftselskapet vil med alle midler søke
 "aa tilgodese bedriftens ønske i saa maate, og maa kun ta det for-
 "behold, at dette fra kraftselskapets side maa skje paa forretnings-
 "messig basis.

" En hovedbetingelse for at disse forutsetninger skal holde
 "stikk er at der ikke optas noe som helst arbeide for aa endre de
 "nuværende eiendomsforhold ved bedriften, med mindre dette skjer
 "i forstaaelse med SKK.

" Under forutsetning av at der fra direktør Christiansens
 "side gis tilsagn om at han anerkjenner foranstaaende forutset-
 "ninger er kraftselskapet villig til ved forestaaende valg aa gi
 "avkald paa formannsstillingen i styret for sine representanter.

" Ovenstaaende tiltredes.

" (sign.) H.Halvorsen. O.Strand. Alex.Christiansen.
 Ole Hauen. Gulbr.Romsaas Tønnes Ellefsen.

Det var ikke mulig aa faa nærmere forklaring av inn-
 holdet i dette i svævende uttrykk holdte Promemoria men etter at
 det ble fastslaatt, at "forandringer i eiendomsforhold" ikke be-
 töd noen innskrenkning for salg av Deres aksjer ble dette tvilsom-
 me dokument unnerskrevet av samtlige tilstedeværende. Den utlegg-
 ning, som herr Strand siden har gitt sitt Promemoria röber den
 for ham eiendommelig slue, gjennemdrevne maate hvormed han uten
 bremsning utnytter enhver sjangse for aa naa sitt maal. I sitt
 prosesskrift av 22.juli 1943 skriver han:

"Erklæringen ble akseptert av Direktør Christiansen.

".....

" Imidlertid skulle man temmelig snart oppleve en nesten utrolig
 "overraskelse. I mai 1941 oppsökte jeg daværende generaldirektør
 "Aubert i Norsk Hydro for aa innlede forhandlinger om SKK's for-
 "midling av Hydro's utvidelse av kraftoverføring til Heröya.
 "Etter noen minutters samtale om dette spørsmaal uttalte general-
 "direktør Aubert at han for en tid siden hadde hatt henvendelse
 "fra Direktør Christiansen i PEA, som fortalte ham at SKK hadde
 "aksjemajoriteten i PEA og bragte paa bane spørsmålet om Hydro
 "kunne interessere sig for overtagelse av PEA-aksjer. (General-
 "direktør Aubert nevnte dengang ikke at Direktør Christiansen
 "ogsaa hadde medbra-gt et direkte forslag paa vegne av Meteor
 "om overtagelse av Meteor's aksjer.)

" Jag redegjorde straks efter for saken i Kraftselskapets
 "ledelse, hvor meddelelsen vakte en oppmerksomhet, som nærmest
 "kan kalles bestyrtelse.

"..... Det var enighet om at dette syntes aa tyde paa at
"Direktør Christiansen hadde formidlet Meteor's tilbud til Hydro
"om aksjesalget og dette vakte ikke mindre bestyrtelse enn med-
"delelsen om vaare egne aksjer. Men paa grunn av den av Direktør
"Christiansen avgitte erklæring vegret man sig alligevel ved aa
tro at saa var tilfellet."

Jeg fikk først ved prosesskriftet i September 1943 kjenn-
skap til beskyllningen om løftebrudd. Herr Strand bestrider ogsaa
unntagelsen for salg av Deres aksjer, idet han sier: "..... ut-
"talte at man selvfølgelig ikke kunne ta noe ansvar for et eventuelt
"salg av Meteor's aksjer, da Meteor jo kunne disponere sine aksjer
"som de selv ville, Var det derimot blitt nevnt noe
"om salg av Meteor's aksjer til Hydro ville det med en gang vart
"klart at det ikke dreiet sig om et generelt forbehold men om en
"aktuel situasjon Men som nevnt noen slik meddelelse
"fra herr Christiansen blev ikke gitt."

Jeg har gjengitt hans paaskudd ordrett forat De kan
gjennemskue hans tverdriveri.

I løpet av siste halvaar 1941 har Norsk Hydro gjentag-
ende anstrengt seg for aa opnaa et tilbud paa vaare ledige arealer
til Porsgrunnsiden, men det er avslaat etter ønske av SKK. Unner
forhandlingene om kjøp av SKK.aksjer ble der i September gitt bygge-
tillatelse paa dette areal og byggearbeidet paabegynt. Først etter
at forhandlingene med SKK kort før jul 1941 ble avbrutt er arealene
tilbudt i forbindelse med et eventuelt samarbeide.

Man kan stille spørsmålet: Hvilken hensikt har herr
Strand med sitt tverdriveri og de uriktige meddelelser til sitt
styre? Etter min oppfatning har han til aa begynne med motsatt
seg salget av Meteor-aksjene for aa unngaa at Norsk Hydro skulle
delta i kraftforsyningen, til PEA. Den kraft som PEA nu faar er
utelukkende Hydro-kraft, da SKK ikke har noe ledig kraft i 9 maane-
der av aaret. Han har innført den praksis ikke aa levere noen egen
ledig kraft til PEA men kun innkjøpt kraft, som han selger "paa
en forretningsmessig basis, det betyr, at kraften blir belastet
med innkjøp, strømtap ved overføring og 0.2 øre pr.kwt for over-

föring paa SKK's kraftnett. Kraften til PEA blir derved ca.50% dyrere enn den fra Hydro innkjöpte faste kraft.

Senere da forhandlingene om salg av SKK-aksjene ble opptatt har han overtalt sine folk til aa selge PEA med sin nuværende kraftkontrakt til Norsk Hydro etter en höi pris. Derfor ville han ikke innlate seg paa salg av frie arealer. Betingelsene for SKK-aksjene var imidlertid uhört stive, saa salget derigjennem strändet. De var:

1. Byggesummen for en fjernledning ca.2.500.000.- norske kroner og
2. En 50-aarig kontrakt for uprioritert kraft inntil 30.000 KW aarlig til 0.5 öre pr.kwt, som skulle mottas og avgis med 2 til 4 dages frist. Forutsetningen var utbygging av Hjartdöla.

Ledelsen i SKK har gitt sitt tilbud denne form og herr Strand har för det var vedtatt gaat ut fra at alt var i orden og har overfor flere rost seg for denne glimrende forretning.

Dessverre ble ogsaa jeg innkaladt til det möte i Norsk Hydro, hvor avgjörelsen fallt, uten aa vite hvad det dreiet seg om. Det er min synd, at jeg etter at tilbudet var avvist, etterkom oppfordringen om aa finne en lösning, som tillot PEA's fortsatte bestaaen.

Jeg haaber at striden med SKK snart finner en lösning, som vaare felles interesser er tjent med. Myndighetene vil sørge for at tverdriveriet fra SKK opphörer. Det vil være det beste om De foreløbig intet foretar.

Med hjertelig hilsen

Deres

Alex.Christiansen (sign.)

Översættelsen i riksdag bekreftes:

J.Övergård (sign.)